

Vol. VI

**Cei ce au încercat să distrugă România...
și aproape au reușit.
Ipoteze despre motivațiile lor ascunse**

Colecția ISTORII SECRETE
prezentată de Dan-Silviu Boerescu

Colecția: **ISTORII SECRETE**
Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

Cei ce au încercat să distrugă România... și aproape au reușit.
Ipoteze despre motivațiile lor ascunse : docu-drame și mituri istorice
însoțite de consemnări din presă / evocate de Dan-Silviu Boerescu. -

București : Integral, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-992-067-1

94

© INTEGRAL, 2018

Editor: Costel POSTOLACHE

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tipărit la *Societatea Tipografică Filaret S.A.*

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-067-1

Cei ce au încercat să distrugă România... și aproape au reușit. Ipoteze despre motivațiile lor ascunse

Docu-drame și mituri istorice
evocate de Dan Silviu Boerescu,
însoțite de consemnări din presă

INTEGRAL

Sumar

**„Cum îndrăznește un caporal
să-i reproșeze unui Rege că fumează?” / 7**

ANEXĂ / Scrisoarea lui Adolf Hitler către Regele Carol al II-lea

(17 iulie 1940) / 31

**Planurile neștiute ale lui Hitler. Ce s-ar fi întâmplat cu România
dacă Germania nazistă ar fi câștigat**

Al Doilea Război Mondial! / 43

Raport german din 4 noiembrie 1940 / 44

„Ostași, vă ordon, treceți Prutul!”

...Stalin ar fi atacat oricum România / 51

România – 10% pe șervețelul lui Churchill / 121

Lămuriri bibliografice / 137

„Cum îndrăznește un caporal să-i reproșeze unui Rege că fumează?”

La finele anilor '30, cu puțin timp înainte de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, România era prinsă între cele două dictaturi atroce ale secolului XX: nazismul german în Vest și stalinismul venit din Răsărit.

Încercând fără succes să găsească sprijinul democrațiilor europene, Regele Carol al II-lea, tatăl Regelui Mihai, se întâlnește cu Adolf Hitler pe 24 noiembrie 1938, la Berchtesgaden, Germania, în celebrul „Cuib al vulturilor”, unde au loc discuții tensionate pe care Carol le va nota în jurnal.

În documentarul *Războiul Regelui*, Regele Mihai, cel care l-a însoțit pe Carol în Germania, precizează că: „Drumul către *Cuibul vulturilor* a fost foarte lung. Am ajuns la celebrele trepte pe care le vedeți în filme. Tatăl meu a urcat în cabană împreună cu Hitler și cu ceilalți, iar eu am rămas jos”.

„După monologul de două ore al lui Hitler, Carol, tensionat, și-a aprins un trabuc. Hitler i-a zis că, deși fumatul este interzis, îi permite să fumeze.

Ulterior, Regele Carol al II-lea și-a notat în jurnal: *Cum îndrăznește un caporal să-i reproșeze unui Rege că fumează?*, aluzie la faptul că în Primul Război Mondial, Hitler nu a depășit gradul de caporal, deși își însușise merite în Marele Război.

Ulterior, la puțin timp după întrevvedere, pe 23 august 1939, Hitler va ajunge la o înțelegere cu Stalin, prin celebrul „Pact de neagresiune” (Pactul Ribbentrop-Molotov), care avea și un protocol secret privind împărțirea Europei, Basarabia și Bucovina de Nord fiind „cedate” URSS-ului de către Hitler. (*www.dcnnews.ro*)

Era ușor de remarcat lașitatea și moliciunea Puterilor Occidentale care, teoretic, prin tratatele internaționale existente, ar fi trebuit să salvgardeze independența și granițele României Mari. Sau cel puțin asta visaseră inițial diplomații români! Numai că, de pildă, aliatul nostru tradițional, Franța, care ne sprijinise în Primul Război Mondial (numele generalului Berthelot intrând, bunăoară, în panteonul eroilor naționali), în noul context interbelic, se derobase și limitase deliberat efectele ipotetice ale tradiționalei alianțe. Așa că, practic, România ajunsese, în ciuda eforturilor ei susținute, să se bazeze doar pe sistemul de alianțe balcanic, absolut insuficient în condițiile tendințelor revizioniste de tot felul, care au contestat permanent Tratatul de la Versailles, Saint-Germain en Laye, Neuilly, Sèvres și Trianon (1919-1920), care consfințise destrămarea vechilor imperii (Austro-Ungar, German, Otoman și Țarist) și afirmarea sau reîntregirea națiunilor central și est-europene.

În iunie 1919, s-a înființat *Societatea Națiunilor*, din care România făcea parte ca membru fondator. Pactul avea menirea de a menține pacea și de a evita o nouă conflagrație mondială. Se prevedea angajamentul tuturor statelor membre de a menține și de a apăra integritatea fiecărui stat semnatar. România a promovat creșterea rolului internațional al acestui tratat militând pentru dezarmare și combaterea revizionismului. Meritele politicii externe a României sunt recunoscute prin ocuparea funcției de președinte al Adunării Generale al importantului tratat, de către Nicolae Titulescu, de două ori consecutiv în 1930 și respectiv în 1931.

Un nou moment important pe plan extern este nașterea primei alianțe cu caracter regional care se baza pe Pactul Societății Națiunilor mai sus amintit și care avea ca principal obiectiv crearea unui climat de securitate în sud-estul Europei. E vorba de *Mica Înțelegere* sau *Mica Antantă*, care ia naștere în intervalul 1920-1921. În rolul principal se afla reprezentantul diplomației române, ministrul de externe Take Ionescu. El dorea un sistem de alianțe care să se opună oricărei mișcări revizioniste și care să cuprindă România, Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia și Grecia. Disensiunile dintre Polonia și Cehoslovacia, dintre Iugoslavia și Grecia, dar și războiul greco-turc au dus la eșuarea planului. În această situație *Mica Înțelegere* a fost semnată ca un tratat de alianță între România, Cehoslovacia și Iugoslavia.

Pe lângă tratatele menționate, România a continuat să își îndrepte politica externă spre Marea Britanie și Franța, în care regăsea cel mai viabil argument al siguranței naționale. Succesul însă nu a fost decât unul palid. Astfel, după lungi demersuri diplomatice, la 10 iunie 1926 este semnat *Tratatul*

de Alianță cu Franța, care nu are decât o valoare morală. Era un tratat de prietenie, practic cea mai slabă valoare a unui pact. Se prevedea că în cazul unui atac neprovocat cele două țări se vor consulta asupra măsurilor ce trebuiau luate. Tratatul nu avea nicio obligație militară, precum prevedea Mica Antantă, și asta pentru că Franța a evitat un asemenea act. Din punct de vedere politic, pentru Franța nu era un câștig sprijinirea României. Dimpotrivă. Franța încerca să recupereze enorma datorie pe care Rusia o avea din împrumuturile Marelui Război. În condițiile în care, după Revoluția din Octombrie 1917 din Rusia, bolșevicii aflați acum la putere refuzau să plătească datoria fostului Imperiu Țarist și care nu recunoșteau unirea Basarabiei cu România, era greu pentru partea franceză să semneze un asemenea act. Practic, distrugeau orice speranță cu privire la un angajament de plată dinspre partea sovietică.

Cu Italia, este semnat un tratat la 17 septembrie 1926, prin care cele două state se angajau să se ajute reciproc în cazul unui atac neprovocat. Este de subliniat faptul că actul româno-italian își pierde din eficiență, iar la 1934 își pierde valabilitatea. Totul se petrece în contextul în care Italia lui Benito Mussolini semnează un tratat de alianță cu Ungaria la 5 aprilie 1927, care vorbește despre „revizuirea granițelor” și sprijinirea revizionismului horthyst.

În ceea ce privește relația cu Rusia, ea nu putea fi decât, desigur, tensionată. De altfel raporturile diplomatice româno-sovietice fuseseră rupte din ianuarie 1918, la inițiativa conducerii bolșevice. Problema se numea evident, Basarabia. S-a încercat readucerea la normalitate a relațiilor cu Rusia prin anumite contacte în perioada 1920-1924. În acest sens, între

primul ministru român Alexandru Vaida-Voievod și comisarul poporului pentru afaceri externe, Gheorghii V. Cicerin, are loc un schimb de radiotelegrame la începutul anului 1920, care aveau ca obiectiv tratative directe între cele două țări. Nu se ajunge la niciun consens, tratativele nu vor avea loc. Se stabilește totuși organizarea unei conferințe româno-sovietice la Viena în martie 1924, care eșuează din pricina aceleiași cauze. Partea sovietică refuză să recunoască unirea Basarabiei cu România.

Pactul de la Paris (sau *Pactul Briand-Kellogg*), semnat la 27 august 1928, aduce o premieră. Este primul tratat care interzicea recurgerea la război pentru rezolvarea diferendelor între state. Statele semnatare se angajau să își rezolve problemele exclusiv prin mijloace diplomatice și pașnice. România aderă la acest pact, după care semnează protocolul de la Moscova la 9 februarie 1929, protocol prin care România, Uniunea Sovietică, Polonia, Estonia și Letonia se angajau să-l pună imediat în vigoare. Până în 1933 la tratat aderaseră 33 de state. Cu toate acestea, instaurarea hitlerismului în ianuarie 1933 a dus la o politică de revanșă din partea uneia din marile puteri europene. Se urmărea revizuirea tratatelor de la Versailles. Acest aspect a încurajat și celelalte state revizioniste, mai ales Ungaria. Din pricina aceasta, Pactul Briand-Kellogg a eșuat lamentabil.

După lungi negocieri, este semnată la Atena, în ziua de 9 februarie 1934, *Înțelegerea Balcanică* de către reprezentanții Greciei, României, Iugoslaviei și Turciei. Ea era deschisă adeziunii oricărui stat balcanic ce dorea respectarea principiilor Societății Națiunilor. S-a militat pentru consolidarea

securității și pentru garantarea reciprocă a frontierelor balcanice. (<https://tudorcurtifan.wordpress.com>)

Carol al II-lea, care, după Restaurația din 1930, se îndrepta spre un regim autocratic, ce va culmina cu dictatura regală instituită în 1938 prin modificarea Constituției, desființarea partidelor politice tradiționale și instituirea propriului partid unic (Frontul Renașterii Naționale), a eliminat din sistem vechii diplomați profesioniști și a încercat o strategie pe cont propriu. Inițial, a încercat să meargă, asemenea tatălui său, Regele Ferdinand, în 1916-1919, tot pe mâna Franței.

Reflectând orientarea sa pro-franceză timpurie, Carol a organizat sărbătorile fastuoase de întâmpinare a ministrului francez de externe Louis Barthou la București în 1934, când acesta a vizitat țara în iunie pentru a se întâlni cu miniștrii de externe ai Micii înțelegeri din România, Cehoslovacia și Iugoslavia. Festivitățile aveau ca scop să consolideze prietenia franco-românească, ca una între două „surori latine”. Ambasadorul german la București, contele Friedrich Werner von der Schulenburg, s-a plâns cu dezgust într-un raport către Berlin că toată elita românească suferea de o francofilie incurabilă, cu toții afirmând răspicat cum că România nu va trăda niciodată „sora sa latină”, Franța.

Încă lucid, În același timp, Carol considera că, dacă, în paralel, relațiile româno-germane s-ar îmbunătăți, atunci probabil Germania ar putea fi convinsă să nu sprijine Ungaria în campania de recâștigare a Transilvaniei.

Aplecarea ulterioară a lui Carol către Germania a fost generată de starea disperată a economiei românești. Chiar înainte de Marea Depresiune, România era o țară extrem de săracă, iar crahul a lovit-o din greu. Românii s-au aflat în

imposibilitatea de a exporta multe bunuri datorită războiului comercial global declanșat de Legea Vamală, inițiată în 1930 de congressmanii Reed Smoot și Willis C. Hawley, de ridicare a tarifelor vamale la peste 20.000 de produse importate, ceea ce a condus la o depreciere a valorii leului românesc. În iunie 1934, ministrul român de finanțe, Victor Slăvescu, a vizitat Parisul pentru a cere francezilor să injecteze milioane de franci în trezoreria românească și să își reducă tarifele la bunurile de import românești. Când francezii au refuzat ambele cereri, Carol a notat enervat în *Jurnal*-ul său că „sora latină” Franța se comporta într-un mod prea puțin prietenos față de România.

În aprilie 1936, când Wilhelm Fabricius a fost numit noul ambasador german la București, ministrul de externe Konstantin von Neurath, în instrucțiunile sale către noul demnitar, a descris România drept un stat neprofitabil și pro-francez, dar a sugerat că perspectiva unui comerț mai mare cu Germania ar putea scoate românii de pe orbita franceză. Neurath l-a instruit pe Fabricius că, în timp ce România nu era o putere majoră în sensul militar, ea avea o importanță crucială pentru Germania grație resurselor sale de petrol.

Îndoielile privind disponibilitatea franceză de a da o ripostă hotărâtă împotriva Germaniei au fost alimentate și mai mult de remilitarizarea Renaniei în martie 1936, care a permis germanilor să înceapă construirea liniei Siegfried de-a lungul graniței cu Franța, ceea ce a diminuat considerabil perspectiva unei ofensive franceze în vestul Germaniei dacă germanii ar invada oricare dintre regiunile „cordonului sanitar” instituit prin tratatele semnate la finalul precedentei conflagrații. Un memorandum britanic al Biroului

de Externe din martie 1936 arăta că singurele națiuni care ar aplica sancțiuni împotriva Germaniei după remilitarizarea Renaniei, dacă Liga Națiunilor ar decide să voteze un astfel de sancțiune, erau Marea Britanie, Franța, Belgia, Cehoslovacia, Uniunea Sovietică și România. În urma remilitarizării Renaniei și o dată ce era clar că nu se vor aplica niciun fel de sancțiuni împotriva Germaniei, Carol a început să-și exprime corect temerile că zilele influenței franceze în Europa de Est sunt numărate, iar România ar trebui să caute o înțelegere cu Germania pentru a-și păstra independența și ființa națională în integralitatea ei.

În august 1936, Carol I-a eliberat pe Nicolae Titulescu din funcția de ministru de externe, iar în noiembrie 1936, I-a trimis în Germania pe liberalul Gheorghe I. Brătianu să se întâlnească cu Cancelarul Adolf Hitler, șeful diplomației naziste Konstantin von Neurath și Hermann Göring pentru a le comunica dorința României de o reală apropiere față de Reich. Carol a fost mult mai ușurat când Brătianu a relatat că Hitler, Neurath și Göring l-au asigurat pe toți că, la acel moment, Germania nu avea niciun interes să susțină revanșismul maghiar și că erau neutri în privința disputei Transilvaniei. Practic, exista posibilitatea ca o Germanie mai mare să nu însemne și o Ungarie mai mare.

Göring, coordonatorul *Planului de patru ani*, conceput pentru a avea Germania gata să înceapă un război total în 1940, s-a interesat în special de petrolul României și a vorbit mult cu Brătianu despre o nouă eră a relațiilor economice germane-române. Germania nu avea aproape deloc petrol, iar pe tot parcursul guvernării naziste controlul petrolului din România a constituit un obiectiv cheie al politicii externe.